

ВІДГУК

на дисертацію Лю Хунюй «**Методика комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання**», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із науковими планами, програмами, темами.

Актуальність обраної теми визначається зростаючою роллю мистецько-педагогічної освіти у формуванні гармонійної, творчої та культурно свідомої особистості в умовах глобалізації й технологічних трансформацій освітнього простору. У сучасному суспільстві, яке прагне поєднати економічний поступ із гуманітарним розвитком, музична освіта розглядається як стратегічний ресурс формування духовно-культурних цінностей, національної ідентичності та моральної зрілості молоді. Виконання означених суспільних вимог вимагає вдосконалення фахового навчання майбутніх фахівців музичного мистецтва, зокрема, в контексті інтенсифікації розвитку музично-творчих здібностей. Саме тому проблема комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва набуває особливого значення – адже від рівня їхньої професійної майстерності, творчої самореалізації та професійної ідентичності залежить якість мистецької освіти й культурного виховання підростаючого покоління.

Доцільність звернення до цієї проблематики обумовлюється потребою в оновленні теоретико-методологічних засад підготовки майбутніх учителів музики у системі вищої освіти, орієнтованої на інтеграцію особистісного та професійного розвитку. У центрі уваги - формування цілісного образу педагога-музиканта, здатного до емоційної чуйності, креативного мислення, педагогічної рефлексії та інноваційної діяльності, що відповідає пріоритетам сучасної освітньої політики.

Представлене дослідження є складовою частиною комплексної науково-дослідної програми кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування факультету мистецтв Національного педагогічного університету

імені Михайла Драгоманова з проблеми «Зміст, форми, методи і засоби вдосконалення підготовки вчителів». Тематика роботи повністю узгоджується з її концептуальними положеннями, зокрема щодо підвищення ефективності професійної підготовки педагогічних кадрів у контексті гуманітарних трансформацій освітнього простору.

Отже, маємо підстави стверджувати, що актуальність, своєчасність і доцільність дисертаційного пошуку Лю Хунюй беззаперечні. Поставлена проблема відповідає сучасним викликам підготовки мистецьких кадрів, розкриває зміст і механізми формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій.

Дисертація Лю Хунюй «Методика комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання» відзначається високим рівнем теоретико-методологічного обґрунтування, послідовністю логічного викладу та завершеністю наукових висновків.

Основні положення праці пов'язані з комплексним розкриттям теоретичних і методичних засад досліджуваного феномена, зокрема:

- із авторським визначенням поняття «комплексне формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання», що відображає єдність як особистісного становлення, так і музично-педагогічної та музично-виконавської сфер діяльності;
- з уточненням структурних компонентів досліджуваного процесу (ладово-гармонічний, перцептивно-методичний та тембрально-динамічний);
- з узагальненням підходів до розуміння сутності комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання;
- з обґрунтуванням змісту, форм і методів забезпечення комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті інтегративного навчання;
- з розробкою методичної моделі комплексного формування музичного слуху майбутніх фахівців музичного мистецтва засобами інтегративного навчання;
- з теоретичним обґрунтуванням та експериментальною перевіркою

поетапної методики комплексного формування музичного слуху майбутніх фахівців музичного мистецтва засобами інтегративного навчання.

Усі наукові положення базуються на широкій джерельній базі, що включає праці як українських, так і зарубіжних вчених у філософській, педагогічній, психологічній, мистецькій, музичній сферах.

Висновки логічно випливають із завдань дослідження, підкріплені узагальненням фактичного матеріалу, результатами комплексного аналізу й демонструють глибоке розуміння сутності формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання.

Рекомендації автора мають практичну значущість і можуть бути використані у процесі вдосконалення освітньо-професійних програм, розроблення навчальних курсів, упровадження авторської моделі у підготовку вчителів музичного мистецтва. Крім того, визначені специфічні особливості підготовки студентів факультетів мистецтв щодо комплексного формування музичного слуху з урахуванням національних ментальних і культурних особливостей дозволяють інтегрувати результати дослідження у світове освітнє мистецьке середовище.

Отже, дисертаційне дослідження Лю Хунюй відзначається новизною, оригінальністю та практичною значущістю. Його результати мають наукову цінність для методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання, а також можуть бути використані в удосконаленні освітніх програм, створенні курсів і методичних рекомендацій у закладах вищої освіти України та КНР.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження.

Наукова новизна дисертації Лю Хунюй представлена чітко, змістовно та комплексно, виявляється як на рівні постановки проблеми, так і у способах її теоретичного осмислення та практичного вирішення.

Автором вперше здійснено цілісне узагальнення теоретичних і практичних засад комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання.

Основні результати, що становлять наукову **новизну**, полягають у такому:

- уточнено сутність поняття «комплексне формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання»;
- систематизовано методологічні підходи до фахового навчання

студентів факультетів мистецтв університетів;

- розроблена компонентна структура, критерії, показники і рівні комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання;

- визначені педагогічні умови комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання;

- представлена методична модель комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання;

- розроблена та впроваджена поетапна методика комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання.

Подальшого розвитку набули засоби комплексної діагностики та рівні сформованості музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання.

Практичне значення отриманих у дослідженні результатів.

Не викликає сумніву й практичне значення результатів, отриманих у процесі дисертаційного дослідження, які підтверджують можливість ефективного використання узагальненого теоретичного та емпіричного матеріалу для вдосконалення змісту, форм і технологій фахової підготовки майбутніх учителів музики. Представлена система науково обґрунтованих підходів до комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання створює підґрунтя для побудови сучасної моделі мистецько- педагогічної освіти, що відповідає вимогам українського освітнього контексту і може бути адаптована до мистецької освіти КНР.

Емпірична база дослідження, результати аналітичних узагальнень та розроблені автором підходи можуть бути використані у практичній діяльності викладачів педагогічних і мистецьких закладів вищої освіти під час розроблення освітньо-професійних і сертифікаційних програм, курсів підвищення кваліфікації, тренінгових модулів і наставницьких програм. Зокрема, вони сприяють підвищенню ефективності педагогічної взаємодії, формуванню професійно- ціннісних орієнтацій і розвитку творчої саморегуляції майбутніх учителів музики.

Повнота викладення основного змісту дисертації у наукових публікаціях здобувача.

Дисертація Лю Хунюй має логічну структуру й складається з анотацій українською та англійською мовами, списку наукових праць автора, вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 184 сторінки, основний зміст викладено на 161 сторінках. Робота містить ілюстративний матеріал – 18 таблиць та 3 рисунки.

У вступі ґрунтовно обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено об'єкт, предмет, мету та завдання, подано логічно структурований комплекс загальнонаукових і конкретно-наукових методів, застосованих під час розв'язання поставлених завдань.

У першому розділі «Теоретичні основи комплексного формування музичного слуху в майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі інтегративного навчання» розкрито теоретико-методологічні засади обраної проблеми, проаналізовано ключові поняття, підходи та концепції у мистецько-педагогічній науці, систематизовано погляди дослідників на процес фахового становлення педагога-музиканта, визначено сутність та структуру, а також розроблено критеріальну базу формування музичного слуху студентів як основи комплексу спеціальних музичних здібностей.

Автором влучно розроблено уточнення сутності музичного слуху, що являє собою спеціальну динамічну здатність до дистанційного сприймання, розпізнавання й оброблення, до аналізу, оцінювання і запам'ятовування, а також до вокального та інструментального відтворення музичної інформації на основі функціонування відповідних рецепторів слухового апарату, які забезпечують отримання й транспортування музично-слухових сигналів до кори головного мозку (дис., С. 162).

У другому розділі «Методичні засади комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв» автором представлено методичну модель комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв у процесі інтегративного навчання. Вона передбачає освітню траєкторію фахової підготовки майбутніх викладачів мистецьких дисциплін у вищому навчальному закладі, спрямовану на практичне оволодіння знаннями щодо формування музично-слухової діяльності. Методична модель комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв у

процесі інтегративного навчання від мети дисертаційного дослідження, через наукові підходи (аксіологічно-ціннісний, особистісно-творчий та комплексний), компонентну структуру (ладово-гармонічний, перцептивно-мелодичний, тембрально-динамічний компоненти, критерії, показники), основні функції (культурологічна, орієнтаційна, діагностична), педагогічні умови (спонукання студентів факультетів мистецтв до саморегуляції у практичній діяльності; упровадження новаторського досвіду в музичну роботу майбутніх учителів музичного мистецтва; заохочення студентів факультетів мистецтв творчими формами роботи), поетапну методику (координаційно-опорного, інтонаційно-розвивального та фактурно-семантичного) до формування означеного феномена представляє повний технологічний цикл.

Науково-методичну цінність представляє розроблена та впроваджена автором поетапна методика комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв у процесі інтегративного навчання в єдності координаційно-опорного, інтонаційно-розвивального та фактурно-семантичного етапів.

Заплановані та здійснені дисертантом діагностичні заходи дали можливість встановити й констатувати рівні сформованості музичного слуху в студентів факультетів мистецтв (високий, середній, низький).

Реалізація науково-дослідницького потенціалу автора віднайшла своє втілення, зокрема, у третьому розділі дисертації «Експериментальна перевірка ефективності впровадження методики формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі інтегративного навчання». Наукової вартості набувають засоби наочного обґрунтування динаміки формування означеного конструкту та перевірки ефективності розробленої автором методики.

Грунтовний теоретичний аналіз обраної теми та якісно проведене емпіричне дослідження дали можливість Лю Хунюй запровадити методику комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі інтегративного навчання, що відбулося згідно розробленої дисертантом методичної моделі у перебігу трьох етапів (координаційно-опорного, інтонаційно-розвивального та фактурно-семантичного).

Відтак, результати виконаного дисертаційного дослідження підтвердили практичну цінність запропонованої поетапної методики.

У висновках узагальнено результати дослідження, окреслено теоретичні

підсумки й практичні рекомендації, що підтверджують досягнення поставленої мети.

Основні положення й результати дослідження знайшли відображення у 5 наукових публікаціях автора, серед яких 3 одноосібні публікації у провідних фахових виданнях України з педагогіки, 1 – у міжнародному виданні, 1 робота апробаційного характеру. Це свідчить про належну апробацію результатів дисертації та їх визнання у науковій спільноті.

Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях.

Слід зазначити, що автором дисертації дотримано принципів академічної доброчесності відповідно до вимог чинного законодавства України та міжнародних етичних стандартів наукової спільноти.

У представленій дисертації відсутні випадки плагіату, некоректного запозичення матеріалів без належного посилання на першоджерело, а також не виявлено фактів фальсифікації чи фабрикації результатів.

Дисертація характеризується високою культурою наукового письма, коректністю цитування та прозорістю використаних джерел. Автор виявив належний рівень академічної відповідальності, здійснивши системний аналіз українських, китайських та зарубіжних джерел, що забезпечує репрезентативність і наукову достовірність отриманих результатів.

Результати дослідження апробовано у публікаціях, що відповідають вимогам до наукових праць, зокрема у фахових виданнях України, у міжнародному виданні, а також у тезах доповідей, представлених на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Автором подано науково виважений виклад власного теоретичного та емпіричного доробку, здійснено рефлексійний аналіз отриманих результатів, аргументовано висновки, що підтверджує високий рівень наукової зрілості та академічної культури здобувачки. Усі публікації виконані з дотриманням норм академічного цитування, структурно й змістовно пов'язані з тематикою дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове й практичне значення результатів дослідження, вважаємо доцільним звернути увагу на окремі дискусійні аспекти та висловити низку конструктивних зауважень і побажань.

1. З метою поглиблення теоретико-методологічної бази дослідження

бажано було б більш рельєфно окреслити власні позиції автора роботи щодо комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв.

2. Враховуючи значення особистісно-творчого підходу в музично-педагогічній теорії та практиці, бажано було б у першому розділі дисертації детальніше розкрити особливості його впровадження у підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва.

3. У процесі комплексного формування музичного слуху студентів факультетів мистецтв засобами інтегративного навчання особливу роль відіграють культурологічна, орієнтаційна, діагностична функції. Виникає питання, як культурологічна функція впливає на процес підготовки студентів факультетів мистецтв?

4. Враховуючи значення першого координаційно-опорного етапу формувального експерименту, варто було б ширше висвітлити його завдання, що розкривають ладово-гармонічні слухові відчуття, так необхідні для комплексного формування музичного слуху в майбутніх учителів музичного мистецтва.

5. З метою методичного забезпечення даного напрямку дослідження бажано було у додатках представити програмний репертуар, поданий з короткими методичними рекомендаціями для його застосування в навчальному процесі факультетів мистецтв.

Проте, зазначені зауваження та побажання жодним чином не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Лю Хунюй, якій притаманні оригінальність наукового підходу, глибина теоретичного узагальнення, наукова новизна та висока практична значущість.

Висновок.

Враховуючи актуальність обраної проблеми, наукову новизну, обґрунтованість і достовірність отриманих результатів, вважаємо, що дисертація Лю Хунюй на тему «Методика комплексного формування музичного слуху майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інтегративного навчання» є самостійним, завершеним дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне і практичне значення для мистецької педагогіки та практики.

Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, відповідає

вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), а її автор Лю Хунюй заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри музичного мистецтва
Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

Ольга ЄРЕМЕНКО

Ольга Єременко
засвідчую
Людмила Зайченко
" 06 " 11 2025 р.